



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ НАУКИ І ОСВІТИ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 108
від 15 травня 2019 року

**Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законів України щодо недопущення
відключення від теплопостачання об’єктів соціальної інфраструктури”
(реєстр. № 7408 від 18.12.2017),
поданий народним депутатом України Шаховим С.В.**

Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти розглянув проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо недопущення відключення від теплопостачання об’єктів соціальної інфраструктури” (реєстр. № 7408 від 18.12.2017), поданий народним депутатом України С.В. Шаховим, і зазначає таке.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою забезпечення безперебійного надання тепла для об’єктів соціальної інфраструктури та недопущення виникнення надзвичайних ситуацій техногенного й природного характеру, а також запобігання порушенню прав споживачів теплової енергії. Для досягнення цієї мети пропонується внести зміни до статті 25 Закону України “Про теплопостачання”, статей 1, 11 Закону України “Про ринок природного газу”, шляхом запровадження норм, які надають право теплогенеруючій організації безперебійно отримувати у необхідному обсязі газ, якщо організація є постачальником послуг для об’єктів соціальної інфраструктури.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) в цілому поділяє стурбованість суб’єкта права законодавчої ініціативи щодо необхідності забезпечення гарантій безперервної діяльності об’єктів у сфері теплопостачання, одночасно не підтримало пропонуваній спосіб вирішення цього питання та надало низку зауважень та пропозицій до нього.

Зокрема відзначено таке:

- пропонувані зміни не узгоджуються з положеннями ч. 7 ст. 19 Закону України “Про теплопостачання”, згідно з якими газопостачання об’єктів у сфері теплопостачання припиняється у разі порушення теплогенеруючими,

теплопостачальними організаціями строку розрахунків за фактично спожитий природний газ та/або у разі відбору природного газу за відсутності у таких організацій планового обсягу поставки природного газу на поточний місяць, що виділяється постачальником згідно з договором на постачання природного газу, та/або в разі невиконання вимог статті 19-1 цього Закону, яка встановлює порядок розрахунків за теплову енергію, для виробництва якої використовується природний газ, що постачається гарантованим постачальником. Таке припинення здійснюється в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

На думку ГНЕУ, вирішення проблеми своєчасних розрахунків за природний газ, як основи для забезпечення належного теплопостачання, знаходиться не стільки в площині законодавчого регулювання, скільки у сфері виконання відповідних приписів законів щодо платіжної дисципліни. Питання припинення теплопостачання, пов'язаного з невиконанням (несвоєчасним виконанням) відповідними отримувачами таких послуг умов договору щодо оплати за їх споживання, доцільно розглядати в контексті дотримання основних принципів державної політики у сфері теплопостачання, а саме – взаємної відповідальності суб'єктів відносин у сфері теплопостачання за якісне постачання теплової енергії та своєчасну її оплату, створення умов для функціонування сфери теплопостачання на принципах самоокупності (ст. 6 Закону). Прийняття внесеної законодавчої пропозиції своїм наслідком матиме виникнення ризиків для постачальників теплової енергії в частині погіршення фінансових результатів їх діяльності. Звернуто увагу на те, що відповідно до ч. 16 ст. 20 Закону збитки теплоенергогенеруючих та теплопостачальних організацій внаслідок надання пільг з оплати за спожиту теплову енергію окремим категоріям споживачів повністю відшкодовуються за рахунок джерел фінансування, визначених законами України, які передбачають відповідні пільги. Зауважено, що відповідні компенсатори ймовірних втрат для таких підприємств законопроектом не передбачені. Відзначено, що суспільні відносини у сфері теплопостачання не є предметом регулювання Закону України "Про ринок природного газу".

Визначено нечіткими критерії вибору об'єктів, які заборонено відключати від теплопостачання. З положень проекту та пояснювальної записки до нього, зокрема, незрозуміло, чи має поширюватися така заборона, наприклад, на відповідні об'єкти приватної форми власності.

Звернено увагу на необхідність додаткового обґрунтування внесеної законодавчої пропозиції з точки зору дотримання єдиного підходу до забезпечення безперебійного теплопостачання у всіх без виключення сферах – наука, культура тощо, а не лише у сферах освіти та охорони здоров'я.

До проекту викладені зауваження ГНЕУ також в частині нормопроєктувальної техніки.

Міністерство фінансів України не підтримало законопроект реєстр. № 7408 та відзначило зокрема, що оплата захищених видатків, визначених статтею 55 Бюджетного кодексу України, до яких віднесено оплату комунальних послуг та енергоносіїв, здійснюється у першочерговому порядку відповідно до помісячного розпису. Статтею 51 Бюджетного кодексу України передбачено, що

платежі загального фонду за видатками головних розпорядників коштів, які мають заборгованість з оплати комунальних послуг та енергоносіїв, здійснюються після погашення такої заборгованості. Таким чином, на думку міністерства, питання своєчасних розрахунків бюджетних установ (в тому числі закладів освіти та охорони здоров'я) за спожиті енергоносії та комунальні послуги вже врегульовано Бюджетним кодексом України.

Національна академія наук України, погоджуючись із необхідністю недопущення відключення від теплопостачання об'єктів соціальної інфраструктури, висловила низку зауважень та пропозицій до законопроекту. Зокрема, НАН України вказала, що вирішення порушеної автором законопроекту проблеми слід здійснювати дещо в іншій площині, а саме – шляхом усунення причин виникнення заборгованості, головна з яких це порушення платіжної дисципліни та використання бюджетних коштів не за призначенням. Тому засіб врегулювання має включати одночасно як норми, які запропоновані автором законопроекту, так і норми, що посилюють дисципліну платежів.

Окрім того визначено, що причиною заборгованості може бути неадекватність встановлених рівнів цін і тарифів реальній платоспроможності споживачів. Для усунення цієї причини рекомендовано повернутись до обґрунтування рівнів встановлених цін і тарифів на енергоресурси з урахуванням не лише їх вартості на європейському ринку, а й сучасних соціально-економічних реалій, положень Конституції України та Закону України «Про ринок природного газу», зокрема статті 4: ціни на ринку природного газу, що регулюються державною, повинні бути: 1) недискримінаційними; 2) прозорими. Також НАН України навела конкретні зауваження до тексту законопроекту, які необхідно врахувати.

Національна академія правових наук України у своєму висновку зокрема наголошує, що вітчизняне законодавство не містить однозначного тлумачення терміну “об'єкти соціальної інфраструктури” і їх не можна звужувати лише до закладів освіти та охорони здоров'я будь-якої форми власності, як це зроблено законопроектом реєстр. № 10230.

Міністерство освіти і науки України, Національна академія медичних наук України, Національна академія педагогічних наук України, Профспілка працівників освіти і науки України підтримують законопроект реєстр. № 10230 без зауважень, або з деякими уточненнями щодо доповнення об'єктів інфраструктури науковими установами та заміни слів “недопущення відключення” на “заборону відключення”.

Комітет з питань запобігання та протидії корупції у своєму висновку зазначає, що у проекті акта не виявлено корупціогенні фактори – проект акта відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Комітет з питань європейської інтеграції дійшов висновку про те, що зазначений законопроект не належить до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС, або регулюється національним законодавством країн-членів ЄС.

З урахуванням проведеного обговорення, Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти **в и р і ш и в**:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо недопущення відключення від теплопостачання об'єктів соціальної інфраструктури" (реєстр. № 7408 від 18.12.2017), поданий народним депутатом України С.В. Шаховим, за результатами його розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Направити це рішення до головного комітету, а саме Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

**Перший заступник
Голови Комітету**



О.В. Співаковський